І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 79. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 24-го КВІТНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, APRIL 24, 1975 No. 79. VOL. LXXXII.

Орест Дубно призначений на заступника комішенера податків Коннектикату

Гартфорд. — Губернатор Коннектикату Елла Т. Грассо призначила Ореста Дубна, дотеперішнього асистента віцепрезидента Першого Нюгейвенського Крайового Банку, на пост заступника стейтового комішенера податків. В офіційному повідомленні стейтового уряду зазначується, що платня Ореста Дубна становитиме 24,500 долярів річно.

Мґр Орест Дубно

Народжений в Новому Селі в Україні, Орест Дубно одержав наукові ступні бакалявра й магістра із публічної адміністрації в Університеті Ню Гейвену, Коннектикат. Для банку „Фирст Ню Гейвен Нешинал" почав працювати в 1963-му році, а протягом останніх трьох років займав пост управителя і асистента віцепрезидента цього банку. Крім того, протягом 4-ох років був членом Агенції для відбудови Ню Гейвену, останні два роки займаючи пост заступника голови цієї Агенції. Орест Дубно також був членом Ради Фінансів міста Ню Гейвену.

Мґр Орест Дубно активний в американському і українському житті Ню Гейвену. Він одружений із Іриною Лещук. Подружжя Дубно, яке має сина Григорія та дочку Богданну, є членами 414 Відділу УНСоюзу.

Орест Недошитко назначений керівником філії Чейс Менгеттен Банку в Сиракюзах

Сиракюзи (мкб). — Р. П. Кларк, віце - президент Чейс Менгеттен Банку центральної округи стейту Ню Йорк, повідомив про відкриття філії банку в Сиракюзах, Н. Й. Це вже четверта з черги філія, що її відкрив в районі міста Сирякюз Чейс Менгеттен Банкова Корпорація з активами у понад 40 мільярдів долярів. Керівником цієї наймолодшої філії Чейс Менгеттен Банку в Сиракюзах призначено молодого українця — Ореста Недошитка з Ню Йорку.

Орест Недошитко

Орест Недошитко закінчив студії у Квінс Коледжі Міського університету Ню Йорку і зразу після того, літом 1971 р., почав працювати в Чейс Менгеттен Банку в Ню Йорку. Коли в грудні 1972 р. цей банк відкрив своє бюро в Сиракюзах, Орест Недошитко був призначений на заступника екзекутивного директора, а опісля на заступника скарбника в головному бюрі Чейс Менгеттен Банку в Сиракюзах. На офіційнім відкритті був присутній Дейвид Рокефеллер, президент Чейс Менгеттен Банку.

Орест Недошитко бере активну участь в українському житті міста. Він є членом Управи місцевого Осередку СУМА, де виконує функцію фінансового референта, членом мішаного хору „Сурма" та інших українських організацій.

Цієї неділі починається велике турне Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка

Детройт. — Цієї неділі, 27-го квітня, Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка починає своє велике турне по містах ЗСА і Канади. Диригентом Капелі є відомий бандурист - віртуоз і композитор Григорій Китастий.

Першою місцевістю, де відбудеться концерт Капелі, є місто Янґставн, Огайо. Концерт відбудеться о год. 4-й по полудні в авдиторії Чаней Гайскул, 371 Савд Газельвуд евеню. Чергові концерти відбудуться: в Піттсбурґу (субота 10-го травня); Боффало (неділя 11-го травня); Рочестер (неділя, 11-го травня); Сиракюзи (понеділок, 12-го травня); Олбані (вівторок, 13-го травня); Трентон (середа, 14-го травня); Балтимор (четвер, 15-го травня); Філядельфія (п'ятниця, 16-го травня); Нюарк (субота, 17-го травня); Ню Йорк (неділя, 18-го травня); Скрентон (вівторок, 20-го травня); Гартфорд, 21-го травня); Бостон (четвер, 22-го травня); Монтреаль (п'ятниця, 23-го травня); Торонто (неділя, 25-го травня).

Квитки на концерти Капелі вже можна набувати в українських крамницях і парафіях.

Заповідають прем'єру документального фільму „Патріярх Йосиф"

Ню Йорк. — Кінопродуцент мґр Ярослав Кулинич закінчив монтаж і озвучання кольорового документального фільму під наг.: „Патріярх Йосиф" — про відвідини Блаженнішого Патріярха Кир Йосифа Сліпого в Північній Америці, зокрема в Канаді. Фільм випродукований на замовлення і з доручення Торонтонської Єпархії. Його висвітлення на екрані триває близько двох годин. У праці над кінорепортажем, крім Я. Кулинича, який фільмував та мав загальний нагляд над продукцією, брали ще участь: помічник кінооператора Михайло Ватажко, звукооператор Павло Вовчак, дикторський текст написав Леонід Полтава, диктори — Галина Полтава та Ігор Раковський. Для дикторського тексту використано матеріяли з репортажу о. мітр. Петра Хомина в „Нашій Меті", для звукового оформлення фільму — використано концертові номери оркестри при Осередку СУМ у Торонті „Батурин" під диригуванням мрґа Василя Кардаша.

Прем'єра кінодокументу „Патріярх Йосиф" незабаром відбудеться в Ню Йорку.

В'ЄТНАМСЬКІ КОМУНІСТИ ДИКТУЮТЬ УМОВИ ЗАМИРЕННЯ

Сайгон, Південний В'єтнам. — Надії на те, що саме уступлення президента Нгуєма Ван Тію відкриє шлях для мирних переговорів з В'єтконґом та Північним В'єтнамом, розвіялися дуже скоро, коли комуністи відкинули пропозицію Південного В'єтнаму почати переговори на базі Паризької угоди з 1973 року. Згідно з повідомленням Асосієйтед Пресс, сайґонський уряд звернувся в середу 23 квітня з пропозицією встановити негайно завішення зброї, припинити на всіх фронтах воєнні дії і почати переговори про утворення узгідненої ще в Парижі Національної Ради Примирення і Погодження зі співучастю південнов'єтнамських комуністів.

Речники Північного В'єтнаму та В'єтконґу (південнов'єтнамських комуністів) поінформували, що цих пропозицій Південного В'єтнаму вони прийняти не можуть, враховуючи, очевидно, змінену в користь комуністів ситуацію у Південному В'єтнамі. Зі свого боку Північний В'єтнам та В'єтконґ видвигнули ряд передумов, від здійснення яких мало б залежати замирення. В першій мірі,йдеться про усунення від керівництва у Південному В'єтнамі всіх осіб, які мали будь-яке відношення до режиму попереднього президента Нгуєма Ван Тію. Дальшою комуністичною передумовою є виведення з Південного В'єтнаму всіх без вийнятку американців, у якій ролі вони там не виступали б, і стримання для Південного В'єтнаму всякої, а не тільки військової допомоги. Іншими словами, в'єтнамські комуністи, подібно як недавно камбоджські, вимагають капітуляції Південного В'єтнаму.

У міжчасі північнов'єтнамське командування продовжує консолідувати свої позиції довкруги Сайґону, при чому оборонний периметер південнов'єтнамців наблизився на віддаль яких 10-15 миль від центру Сайґону. За повідомленнями з 24 квітня, південнов'єтнамське летунство атакувало комуністичні позиції, але ледве, чи це матиме будь-який більший вплив на дальший розвиток подій. Здеморалізована південнов'єтнамська армія, яка ще дуже недавно — перед своїм трагічним відступом — нараховувала мільйон вояків і мала наймодернішу зброю, вже не спроможна ставити ефективного спротиву комуністичним військам, що їх забезпечують постачанням червоний Китай і Совєтський Союз.

ЗСА плянують іміґраційні полегші для індокитайців

Вашінґтон. — Департамент справедливости повідомив у вівторок, 22 квітня, що ЗСА плянують зняти іміґраційні обмеження для в'їзду до цієї країни коло 130,000 індокитайців, включно з багатьма провідниками Південного В'єтнаму. Сенатська юридична комісія одноголосно схвалила ці пляни, запропоновані держ. секр. Генрі Кіссінджером. У листі до голови Сенатської комісії, сенатора Джеймса Істленда, генеральний прокуратор Едвард Леві писав, що Білий Дім доручив Департаментові справедливости вже тепер виготовляти пляни щодо виїзду з Південного В'єтнаму та інших країн Індокитаю великого числа людей, щоб можлива евакуація була успішна і добре зорганізована.

Того самого дня, у вівторок 22 квітня, Білий Дім повідомив, що кількість американських громадян у Сайґоні буде зменшена до 1,500 осіб з уваги на приспішену евакуацію. Того дня коло 900 американців і їхніх в'єтнамських жінок і дітей відлетіли із Сайґону. Разом з ними прибуло до Америки 190 південнов'єтнамських втікачів. Коментатори думають, що протягом наступних кількох тижнів до ЗСА прилетить багато більше південних в'єтнамців. Але Сенат і Палата Репрезентантів у вівторок відложили на пізніше розгляд законопроєктів, які призначували б фонди на „гуманітарні цілі" у Південному В'єтнамі та на масову евакуацію південних в'єтнамців, яким загрожує небезпека з боку комуністів, як також надали б президентові Фордові повновласті вживати збройні сили для цієї масової евакуації. Хоча американські транспортні кораблі, як також кораблі-літаконосці та кораблі з морською піхотою тепер знаходяться коло берегів Південного В'єтнаму, то деякі законодавці бояться вживати їх в масовій евакуації, бо думають, що це може знову втягнути ЗСА у війну у В'єтнамі.

Проф. Леонід Рудницький дебатував на телебаченні про слов'янську духовість

Філядельфія (Юліян Головчак). — В неділю, 13-го квітня професор Ля Саль Коледжу Леонід Рудницький виступив на півгодинній панелевій дискусії, що відбулася на телевізійній програмі „Діялог", яку щонеділі надає філія ЕйБіСі у Філядельфії, 6-ий канал.

Це був з черги третій довший виступ проф. Рудницького на телевізії. Перші його два виступи були разом з проф. Мирославом Лабуньскою (теж Ля Саль Коледж) на цій же самій програмі минулого року. На цих програмах українські професори відповідали на питання модератора програми о. Кеннета Алдріча про проблематику УКЦ та про значення Патріярха УКЦ, Блаженнішого Кир Йосифа І.

Цього ж разу, тобто 13-го квітня, проф. Рудницький виступав разом з російським православним священиком Володимиром Федоренком з Філядельфії і лютеранським пастором Павлом Дяяром, з північного Ню Джерзі. Тема дискусії була слов'янська духовість.

Під час дискусії проф. Рудницький ствердив, що Київська Русь це Україна, а не „Росія", подав багато інформацій про українську духовість та релігійну психіку української людини і оповів цікаву анекдоту, як український Божий люд заховує свою прадідівську віру навіть в найважчих обставинах накиненої на нього неволі червоним окупантом. У кінцевому слові проф. Рудницький подав до відома, на підставі листа відомого російського дисидента Краснова-Левітіна, що у Галичині є три українські католицькі єпископи і що в околиці міста Львова діє понад 80 українських католицьких священиків. Кінчаючи своє слово він додав, що УКЦ діє в катакомбах і що вона є живою і сильною Церквою, яка втримує християнські традиції України.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УККА В ТРЕНТОНІ

Трентон, Н. Дж. — Загальні Збори Відділу Українського Конґресового Комітету Америки відбудуться тут в суботу, 26-го квітня ц. р. о год. 7-й вечора в Домі „Самопомочі" 981 1/2 Савд Брод вулиці.

В КОНҐРЕСІ ВНЕСЕНО СПІЛЬНУ РЕЗОЛЮЦІЮ В ОБОРОНІ МОРОЗА І ПЛЮЩА

Вашінґтон. — Демократичний конґресмен Деніел Флад із Пенсильвенії 21 березня ц. р в Палаті Репрезентантів вніс спільну резолюцію ч. 190, під якою досі підписалося ще інших 15 конґресменів із різних стейтів. Спільна резолюція звучить:

„Тому, що два видатні українські інтелектуалісти — Валентин Мороз, 38-літній історик, і Леонид Плющ 34-літній матиматик — згідно з інформаціями піддані фізичному насильству в совєтських в'язницях тільки з огляду на їхні безперервні вимагання конституційних прав національної ідентичности, національної мови та вільніших культурних виявів:

Отже тому нехай буде вирішено Палатою Репрезентантів (з погодженням Сенату), що Конґрес закликає президента Форда вжити всіх відповідних заходів для передання урядові Совєтського Союзу вимоги, щоб він звільнив з в'язниці п. Мороза і п. Плюща та щоб дозволив їм і їхній найближчій рідні еміґрувати із Совєтського Союзу до країни їхнього вибору".

Ця резолюція була передана до Комісії для закордонних справ Палати Репрезентантів. Крім конґресмена Флада, її співспонзорами є: демократ Френк Аннунціо із Іллиной, республіканець Джон Бюкенен із Алабами, демократ Джеймс Бирк із Массачусетс, демократ Вілліям Коттер із Коннектикат, Республіканець Едвард Дервінскі із Іллиной, демократ Джон Дінджел із Мічиґену, демократ Роберт Джаймо із Коннектикату, республіканець Бенджамин Ґілман із Ню Йорку, демократ Едвард Кач із Ню Йорку, демократ Едвард Паттен із Ню Джерзі, демократ Роберт Роу із Ню Джерзі, демократ Семюел Стреттон із Ню Йорку, демократ Ричард Вендер Він із Мічиґену, республіканець Вілліям Волш із Ню Йорку та демократ Лео Заферетті із Ню Йорку.

СПУ готується відзначити 30-річчя закінчення „вітчизняної війни"

Київ. — Засідання президії правління Спілки Письменників України, що тут відбулося 11 квітня, було присвячене справам підготовки до 30-річчя „перемоги у великій вітчизняній війні", виконання доручень партії „про роботу з літературною молоддю і відбуття Днів білоруської літератури і мистецтва в Україні". Згідно з інформацією „Літературної України" з 15-го квітня, Спілка Письменників України „широко розгорнула роботу по втіленню в життя постанови ЦК КПСС" щодо відзначування 30-річчя закінчення Другої світової війни. Виконуючи доручення компартії, СПУ та видавництва України „випустили в світ близько ста томів художніх творів про ратний подвиг нашого народу в битві з гітлерівським фашизмом".

Крім того, члени СПУ виступали у військових частинах та з'єднаннях військових округів та приймали участь у „автопробігах по містах-героях республіки" і у „читацьких конференціях в робітничих гуртожитках". Президія правління СПУ затвердила плян заходів комісії військово-художньої літератури, що має бути тематично пов'язана з останньою війною.

Президія прийняла до відома звідомлення про Всесоюзну нараду молодих літераторів СССР та участь в ній української делеґації, а також звідомлення про підготовку до Днів білоруської літератури і мистецтва в Україні, що відбудуться в другій половині червня.

Президія правління СПУ затвердила комісії для справ творчої спадщини Володимира Владка (голова Ю. Ярмиш) та Зінаїди Тулуб (голова Є. Кирилюк), а також Раду Республіканського будинку літераторів (голова О. Ющенко). На цьому ж засіданні в члени СПУ прийнято таких осіб: Василя Баженова, Гната Бєляєва, Леоніда Бойка, Броніслава Грищука, Івана Гущака, Миколу Жулинського, Світлану Йовенко, Вячеслава Качуріна, Бориса Ластовенка, Михайла Пригодія і Павла Цокоту.

Провал плянів будови каналу Дніпро-Донбас

Київ. — „Радянська газета" з 17 квітня продовжує бити на сполох у зв'язку з провалом будівельних плянів на будівництві 263-кілометрового каналу між Дніпром та Донбасом, яким мається допроваджувати дніпрову воду в Донбас. На цю тему газета писала 14 і 16 лютого та 5 березня, а 17 квітня публікує результати обслідування. З повідомлення виходить, як це й пише газета, що „управління „Дніпроканалбуд", яке прокладає русло штучної ріки, минулого року зірвало будівельну програму, допустило серйозне відставання від графіка робіт".

Ситуація не краща і в цьому році. На основі повідомлення міністерства, газета інформує, що „плян будівельно-монтажних робіт першого кварталу вони виконали тільки на 63,8 процента". Порушене також питання приканальних селищ і зайнятости їхнього населення. У своїй редакційній примітці до інформації газета пише, що серйозні недоліки непереборені і що йдеться про „ділове, оперативне і ефективне вирішення" всіх справ, зв'язаних з будівельними роботами на каналі.

В Україні будують „машини на папері"

Ворошиловград. — Про „машини на папері" пише газета „Радянська Україна" з 18 квітня, інформуючи про працю Ворошиловградського заводу вугільного машинобудування. Газета пише, що „навіть за офіційною звітністю з 29 запланованих тем виконано тільки 20. У ході перевірки народні контролери встановили, що і цей показник не відповідає істині: з 18 нових марок машин, які нібито надійшли до споживачів, чотири не було виготовлено. Безвідповідальність призвела до того, що графіки випуску нових машин переносяться з року в рік. Ще в 1966 році було вирішено уніфікувати редуктори для привода збагачувальних машин. Витратили 230 тисяч карбованців, виготовили 1 218 одиниць технологічної оснастки й інструменту, а практичних результатів немає. Така ж доля спіткала дослідні зразки ще чималої кількости машин і устаткування"

МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ЛЕОНІДА ПЛЮЩА

Як уже своєчасно інформовано, Міжнародний Комітет Оборони Леоніда Плюща, що має свій осідок в Парижі та в склад якого входять видатні науковці-математики Европи,Америки й Азії, проголосив середу, 23-го квітня 1975, Міжнародним Днем Леоніда Плюща, закликаючи математиків, правників і психіятрів світу звертатися до совєтських амбасад в тих країнах та до совєтського уряду з вимогою звільнити Плюща із психіятричного закладу та дозволити йому і його найближчій родині виїхати із Совєтського Союзу. На іншому місці в цьому ж числі подано вістку про відповідну резолюцію в цій справі в Конґресі ЗСА.

Леонід Плющ

Леонід Плющ, видатний математик-кібернетик в Києві, народжений в 1939-му році та закінчив вищі студії математики в університетах Одеси і Києва. Від 1962 до 1968-го року працював дослідником в Інституті Кібернетики Академії Наук УССР і в тому році його усунено з праці у зв'язку з його участю в русі оборони людських прав. В січні 1972-го року його запроторено до в'язничного психіятричного закладу в Дніпропетровську на необмежений час під закидом психіятричної недуги з „елементами месіянізму і реформізму". Згідно з останнім повідомленням Пресової Служби ЗП УГВР, у висліді клопотання дружини Плюща, Тетяни Житнікової, цю діягнозу змінено на „шизофренію з познаками параної". Від самого початку ув'язнення Плюща в психіятричному закладі, над ним жорстоко знущаються та „лікують" його медикаментами, що доводять його до фізичної руїни.

У зв'язку з Міжнародним Днем Леоніда Плюща 23-го квітня, Комісія Прав Людини при СКВУ зі свого боку, звернулася до українського громадянства у вільному світі, закликаючи до активної участи в акції оборони Плюща. „З нагоди Міжнародного Дня Леоніда Плюща — сказано в заклику Комісії СКВУ — посилайте звернення до совєтської амбасади у вашій країні, домагаючись звільнення Леоніда Плюща. Висилайте телеграми до совєтських чинників в Москві з вимогою дозволити Л. Плющеві і його родині виїхати за кордон. Заохочуйте ваших співгромадян включитися в цю акцію, роз'яснюючи їм долю Л. Плюща та інших українських політв'язнів. Підтримуйте акцію ваших громадських централь, комісій і комітетів оборони людських прав у вашій країні. Відгукніться позитивно і вчасно на їх заклики, щоб спільним зусиллям допомогти нашим переслідуваним братам і сестрам в Україні".

Дальші транспорти з України ідуть на Сибір будувати БАМ

Львів. — Газета „Радянська Україна" з 17 квітня опублікувала інформацію про відлет на будівельні роботи на Байкало - Амурській магістралі (БАМ) чергової групи молоді, або, як пише газета, „посланців комсомолу Львівщини". Допис навіть ілюстрований: група перед відльотом з прапором в руках, на якому написано (очевидно, російською мовою) — „Строительный отряд „Карпаты". Цим разом йдеться про висилку на будівельні роботи на Сибір членів будівельно - монтажного загону „Карпати" — юнаків і дівчат. Газета навіть реклямує, що серед від'їжджаючих була мати Станіслава Гаркава із сином і дочкою.

Згідно з даними газети, загін „Карпати" входить до складу спеціялізованого будівельно - монтажного поїзду „Укрбуд", який споруджує дві залізничні станції в Ургалі, а також „селище сучасного типу для першопрохідців траси". Російськомовний напис на прапорі виявляє, яку додаткову мету має засилання українських юнаків і дівчат на Сибір. Праці на будівництві „магістралі віку" — одна справа, русифікація молоді — друга і з точки зору та інтересів Москви набагато важливіша.

Совєти промовчують Київ в інформації про виставку скитських скарбів в Ню Йорку

Київ. — Газета „Культура і життя" з 13 квітня опублікувала невеличку нотатку про те, що „Ленінґрадський „Ермітаж" надсилає американському „Метрополітен-музею" виставку художніх виробів скіфів і інших кочових племен II-III сторіч до нашої ери. В обмін за цю унікальну виставку, що складається з 200 пам'яток, американський музей надішле в Ленінґрад 100 полотен Тіціяна, Ель Ґреко, Веронезе і Ґойї зі своїх колекцій".

Стільки говорить совєтська інформація в київській газеті. Як відомо, серед мистецьких предметів кочових племен, в тому зокрема скитів, є предмети - пам'ятки з Київського Історичного Державного Музею, про що є мова у каталозі виставки в Ню Йорку — всіх з Києва є 20 предметів (в каталозі Метрополітального музею вони виділені окремо і позначені числами 166 до 185).Остається відкритим питання, чому київська газета замовчала цей факт, бо ледве чи можна припустити, що він не був відомий редакції, коли вона інформувала про це своїх читачів.

Над Дністром засновано нове місто „Новодністровськ"

Чернівці. — „Радянська Україна" з 18 квітня інформує, що на березі Дністра за селом Ожеве, Сокирянського району, засновано нове місто, яке названо „Новодністровськ". Місто розраховане на 40 тисяч мешканців. Закінчено, як інформує газета, будівництво першої вулиці з п'ятиповерховими житловими будинками, будуються шляхи, закладаються фундаменти під греблю майбутньої Дністровської Гідроелектростанції (ГЕС).

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n. Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Добре рішення, але...

Недавно Рада директорів Крайової Асоціяції працівників радіо і телебачення проголосувала, щоб години від 7-ої до 9-ої вечора кожного дня були призначені на телевізійні програми „для цілої родини", тобто, щоб змістом ці програми були відповідні не тільки для дорослих, але також для підлітків і дітей. В тих частинах Америки, в яких існує так званий „центральний час", програми „для цілої родини" проходитимуть від 6-ої до 8-ої години вечора. Якщо б у будь - якій серії програм якась одна була невідповідною для молоді чи дітей, то перед початком програми мусить про це бути повідомлено, а ще одна така пересторога мусить бути повторена вже під час програми. Крім того, такі перестороги мають бути включені в усі оголошення і реклями на дану програму, чи то на телебаченні, чи в журналах і газетах.

Це рішення Ради директорів Крайової Асоціяції працівників радіо і телебачення, яке має ввійти в силу у вересні цього року, багато осіб вважає дуже корисним, бо воно має на меті запевнити, щоб молодь і діти, які в тих годинах часто дивляться з батьками на телевізійні програми, не бачили непристойних сцен, надмірного насильства тощо. Наприклад, Ричард Вайлі, голова Федеральної комісії інформацій, сказав, що „це є межове рішення телевізійної індустрії, яка керувалась загальним добром громади". Подібно висловився демократичний сенатор Джон Пасторе із Ровд Айленду, який протягом довгих років закликав телевізійні станції і сітки до „самоцензури".

Не можна не погодитися, що саме рішення Ради директорів Крайової Асоціяції працівників радіо і телебачення є кроком вперед, але треба також відмітити, що воно може не мати всіх сподіваних наслідків. Поперше, до Крайової Асоціяції працівників радіо і телебачення належить тільки дві треті телевізійних станцій ЗСА, отже, решта не доконче придержуватимуться нових директив. Подруге, багато молоді дивиться на телевізійні програми навіть після 9-ої години вечора, а в так званій „центральній часовій зоні", тобто в Чікаго, Мілвокі, Міннеаполісі тощо, навіть багато дітей дивиться на телевізію після 8-ої години. В тій зоні програми „для цілої родини" проходитимуть між 6-ою та 8-ою годинами, а пізніше вже могтимуть йти програми „для дорослих". Потретє, дуже часто може трапитися, що батьки, зайняті іншими справами, або неприсутні в хаті, не зможуть перевірити, на які програми дивляться підлітки.

Отже, ефективність нового рішення Ради директорів Крайової Асоціяції працівників радіо і телебачення щодо годин для „родинних програм" — в дійсності може бути дуже обмежена. Не заперечуючи, що це рішення є „кроком сперед", Рада директорів згаданої Асоціяції повинна подбати, щоб з усіх програм дня, а не тільки з тих, які показуватимуться протягом двох годин, були зняті непристойні сцени та надмірне насильство. Рада повинна також прикласти всіх зусиль, щоб членами Крайової Асоціяції працівників радіо і телебачення стали всі телевізійні станції в ЗСА. Телебачення має дуже великий вплив на моральний розвиток дітей і підлітків, цих майбутніх провідників країни, і тому телевізійні програми повинні бути конструктивним, а не деморалізуючим фактором у житті цих молодих громадян Америки.

„Рука руку миє..."

Совєтську україномовну пресу стало цікавіше читати з того часу, коли на її сторінках частіше почали публікуватися звідомлення Комітету Народної Контролі. Йдеться про те, що з допомогою цих звідомлень можна якоюсь мірою побачити підсовєтську дійсність без прикрас, без бундючних фраз і без підтасовки статистичних фактів. Деякі інформації цього Комітету такі, що заслуговують на коментар.

На увазі маємо статтю в „Радянській Україні" з 18 квітня на тему „Ділки від автосервісу: нотатки з засідання республіканського Комітету Народного Контролю". Мова у статті про ремонт особистих автомашин. Як виходить, вже увійшло в традицію совєтського технічного обслуговування на станціях заявляти заінтересованим власникам автомошин, що „запасних частин немає". Насправді ситуація виглядає дещо інакше. Хоч справа із забезпеченням запасними частинами в СССР ще не розв'язана, то все таки, як інформує газета, на ринку є вистачаюча кількість таких частин, щоб обслужити власників автомашин.

У висліді перевірки встановлено, що запасні частини „розбазарюються" мережею станцій технічного обслуговування, тобто продаються всякого роду спекулянтам. „Ігноруючи вимоги державної дисципліни, штучно створюючи труднощі в обслуговуванні населення, вони (тобто керівники станцій технічного обслуговування) тим самим вільно чи невільно створювали сприятливі умови для діяльности спекулянтів та різного роду хапуг", — пише совєтська газета.

Цікавіше в тому поширення засади „ми вам, а ви нам", про яку також читаємо у тій же „Радянській Україні". Все це дістся згідно з давньою народною мудрістю, що „рука руку миє". Цю істину прекрасно засвоїли собі совєтські керівники на різних щаблях совєтської бюрократичної машини і преспокійно ладнають всякі „діла", взаємно себе постачаючи потрібними їм предметами, чи навіть послугами. Очевидно, все належно „документоване" і зазначене у звідомленнях „до гори", щоб закрити надужиття.

Що на таких „трансакціях обмінного характеру" терплять громадяни, керівництво громадського обслуговування взагалі не дбає. Коротко: справжня совєтська мораль, що її чи не найкраще віддзеркалює відоме ленінське гасло: „грабуй награбоване", знаходить щораз то краще застосування у совєтській практиці, зокрема на відтинку совєтських бюрократів - можновладців вищих і нижчих рангів, для яких вирішальною є засада „взаємовигоди", або „рука руку миє".

Я. Гайвас

НАСЛІДКИ ІНДОКИТАЙСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

„Теорія доміно" в розвитку подій на індокитайському півострові оправдалася, але тільки в тому відношенні, якого не передбачувано. Як доміно, які ледве тримаються, оперті на чужій силі, впали, чи падають режими Індокитаю. Наперед пішов „щасливий" Ляос, якому вдалося уникнути невтішний „останній бій", бо внутрішні противники компромісово погодилися, за ним упала Камбоджа, останній на черзі Південний В'єтнам, головна остоя доміно. Ще раз у повному обсязі проманіфестований закон, що кожна система, побудована на чужій силі, триває коротко; ще раз потвердилася давня, вічна правда: стоїть тільки той, хто стоїть на власних ногах!

Разом з цим вже сьогодні з великою дозою правдоподібности можна сказати, що „теорія доміно" в тому розумінні, що після упадку Індокитаю прийде черга на перемоги комуністичних рухів в Тайленді (Сіям), Бурмі, Індонезії, Філіппінах, Маляях, не справдиться. Не лише тому, що відстрашуватиме живий приклад Індокитаю. Але ще більше тому, що названі держави усвідомлять собі після індокитайського досвіду, що, щоб тривати, треба опертися на власних силах.

І найважливіше: здоровий режим мусить мати коріння в народі, мусить мати його глибоку підтримку. Державні керівники мусять висувати й реалізувати цілі цілого свого народу, мати на увазі його інтереси, а не інтереси кляси, верстви чи кліки. Тоді нарід підтримає їх, буде боротися разом з ними проти зовнішнього ворога й тоді не треба буде, як єдиної надії, шукати допомоги в сторонніх чинників. Якщо сусіди Індокитаю зрозуміють це й витягнуть для себе відповідні висновки, то величезні жертви народів індокитайського півострова не підуть на марно. А жертви ці направду неймовірні.

З усіх держав світу, поминаючи В'єтнам, Камбоджу й Ляос, ЗСА понесли найбільші кошти в індокитайських війнах. Але й скористати вони можуть більше всіх. Сьогодні ЗСА голосно шукають винуватця у цій катастрофі. Та його не знайти, бо винуватих багато. Починаючи від тих, що відповідають за збирання й аналізу зібраних інформацій, за ґльобальне плянування, та тих, що вирішували засадничі питання американської стратегії.

Кілька років тому на американському ринку появилася книжка може найбільше компетентного автора, командира з'єднань Морської піхоти у В'єтнамі, генерала Люї Волта. Неможливо цитувати безконечної кількости влучних спостережень того автора про в'єтнамську війну, але вистачить зацитувати саму назву книжки: „Дивна війна, дивна стратегія". Очевидно, найбільше вини по боці державних мужів, політиків і дипломатів. Бо ж „війна — продовження політики"... Яка ж тоді була політика, її розрахунки, передбачування, наміри?

Ясно, що такий остаточний вислід індокитайських воєн заставить американське державне правління й узагалі керівні елементи суспільства передумати й ревідувати дотеперішні основи політики. В першу чергу приглянутися ще раз і то дуже основно пропагованій різними силами, а особливо великим капіталом, осі Вашингтон - Москва. Маґістраля ця завела ЗСА над берег катастрофи, то ж ледве чи знайдуться в країні серйозні сили, які ще далі обстоюватимуть ту збанкротовану концепцію. Це звучить прямо парадоксом, але індокитайська катастрофа розв'язала американській політиці руки, відв'язала її від стратегічно найневигіднішого театру конфлікту й повернула їй усі можливості маневру, що, як відомо, є підставою успішної політики. Чи ЗСА, тобто державне керівництво, зуміють використати це, а чи залишаться в полоні застарілих уявлень і концепцій, — це окреме питання.

Та найважніше, які наслідки такого закінчення індокитайських війн будуть для Азії і азіятів? Чи може бути сумнів, що він повинен бути початком нової історичної епохи, яку трагічний український письменник назвав пророчо „азіятським ренесансом" (М. Хвильовий)?

Після усамостійнення індійського субконтиненту в 1947 році, після об'єднання й консолідації Китаю в 1949 році, прийшла черга на індокитайський півострів. Неймовірно важкий останній історичний етап, що його пройшли ці народи, особливо китайський та індокитайці, та перемога над найбільшими потугами світу піднесуть їхню мораль, і так дуже глибоку й насичену змістом, що його творили сотні поколінь на протязі тисячоліть, та життєву динаміку до людеських вершин.

Китай, що не захитався ні на мить в обличчі двох надпотуг, уже доказав чимало. Народи Індокитаю, які не вгнулися під несамовитими „диванами" пр епотужних бомб, сіяних рясно різними типами літаків, включно до цілих армад Б 52, доказали прямо чудес. Коли в мирний час вони дадуть зі себе хоч частину того, чим вони заблистіли у тій неповторній, одноразовій війні, тоді їхні осяги мусять бути надавичайні.

Хоч зазнали вони небувалих травм, хоч велика частина населення загинула в творчому віці, а воєнні інваліди є в кожному домі, хоч здобутки їхньої тисячолітньої культурної творчости в попелищах і руїнах, соціяльна структура захитана, духове життя засмічене до краю чужими нераз деґенеративними наносами, навіть поверхня землі розрита до непізнання, а ліси й рослинність виведені з вегетативної рівноваги різними нищівними хемікаліями, — дехто передбачує, що в цій частині світу незабаром прийде до бурхливого всестороннього розвитку й великих осягів.

Азія виходить з доби пониження й визиску на світову арену! Що це буде мати вплив на життя народів цілої плянети, на уклад сил між ними, навіть на життєвий зміст і ієрархію життєвих вартостей — не підлягає сумнівові.

Стримано, без ентузіязму, не зважаючи на різні пропаґандивні заяви, а навіть з острахом, дивиться на це червоний „третій Рим". З недавнім звільненням Африки, а тепер зі звільненням Азії обсунувся ґрунт для її „апостольської" діяльности, для її каламучення води, для її натягання на себе тоги „оборонця поневолених".

Народи Азії мають пам'ять. Як китайці не можуть забути „порад" Москви і „самого геніяльного" Сталіна, щоб не шукати рішення в боротьбі з режимом Чіянґ Кай-ші, так лідери нової Камбоджі не забудуть, що Москва до останнього моменту підтримувала ворога повстанців, уряд Лон Ноля.

Очевидно, метою московської політики було не допустити до ясних рішень, до устабілізованих ситуацій, їй хотілося затримати стан непевности, нетривкости, неріщености, в якому вона могла б постійно інтервенювати. Навіть постачаючи маси зброї в'єтконґам і північним в'єтнамцям, вона мала в першу чергу на меті продовжувати конфлікт до безконечного, зв'язати в тому конфлікті американські сили, а народи Індокитаю хай потопають у власній крові!

І тому тепер Москва має причину з журбою приглядатися розвиткові подій на цих необмежених просторах, на яких народи пробудилися до нового життя й, скинувши зверхність одних чужинців, напевно не захочуть визнати зверхности інших.

Азія опинилася в дивному переплеті шляхів: у боротьбі за національне визволення ліві елементи, оперті на клясовій ідеології, захопили домінуючі позиції. Як довго це триватиме, коли і як переможуть основні сили народів, що створили їх такими, якими вони є сьогодні?

НТШ ВШАНОВУЄ ПОЕТА МИХАЙЛА ДРАЙ-ХМАРУ

Філологічна Секція НТШ влаштовує в суботу, 26 квітня, в годині 5-ій вечером, в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку — наукову Конференцію для вшанування 80-ліття з дня народження поета Михайла Драй-Хмари. Конференцію відкриє д-р Л. Луців, а доповіді виголосять: проф. д-р В. Лев — на тему „Українські неоклясики" і проф. д-р О. Ашер, донька поета, — на тему „Поетична мова М. Драй-Хмари". Вхід вільний.

Михайло Шафранюк

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ І ПРОМИСЛОВЦІВ У ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

Відомий економіст, письменник і колишній редактор двотижневика „Торговля і Промисл", офіційного органу Союзу Українських Купців і Промисловців (СУКіП) у Львові, інж. Володимир Несторович, який тепер живе в Дітройті ЗСА, написав на основі з трудом призбираних матеріялів, інформацій та подій, відтворених з пам'яти, історію українських купців і промисловців на ЗУЗ у 1920-1939 роках.

Його праця над цією історією тривала повних чотири роки. В наших еміґраційних умовах за відсутністю архівних документів і відповідної до цього літератури, авторові прийшлось нелегко писати цю так дуже важливу і цінну працю. Одначе почуття обов'язку супроти свого народу, як також зрозуміння важливости написання історії нашого приватницького купецтва і промислу на ЗУ-Землях, примусило цю вже старшу людину в досить тяжких умовинах виконати свій національний і професійний обов'язок. Написана книга обіймає період часу між двома світовими війнами (1920-1939 рр) і терен західніх областей України, а особливо терени східньо галицьких земель.

Українське приватне купецтво і промисел на Західній Україні, побіч буйного і прямо безприкладного навіть в історії світового кооперативного руху розвою і росту української кооперації, виявило велику життєздатність і зорганізованість.

Крайовий Союз Українських Купців і Промисловців у Львові, оснований відразу після Першої світової війни, відіграв у організації приватної української торгівлі і промислу велику і дуже важливу ролю. По більших містах Галичини основано на початку 1920-их років 37 філій з тисячами членів, наших дуже активних і успішних приватних купців і промисловців, як також сотень, а то й тисяч нашої ідейної і багатонадійної торговельно-промислової молоді. У першому десятиріччі після Першої світової війни наші приватницькі і ремісничі підприємства охоплювали майже всі господарські бранжі.

У Львові і в інших містах ЗУЗемель постали майже з нічого щораз то нові гуртівні споживчих товарів. Одночасно основано багато різних фабричних і промислових підприємств. На кілька років перед Другою світовою війною (в 1936 р.) основано у Львові „Промбанк" з його багатьма філіями в краю, який відіграв дуже важливу ролю в розвитку нашого рідного приватного торговельно-промислового і ремісничого життя у Львові і по інших містах Галичини, а навіть і Волині (напр. м. Луцьк).

Український приватний господарський сектор у 1920 і 1939-их рр. дуже видатно і гідно доповнив торговельно-промислову діяльність нашої кооперації на західньо-українських землях. На жаль, про це й досі не маємо відповідної основної інформації в нашій історичній літературі.

От наприклад, Українська Енциклопедія НТШ англійською мовою згадала тільки 4-ма рядками про діяльність Союзу Українських Купців і Промисловців у Львові. І не дивно, бо ж редакція цієї енциклопедії також не мала потрібних даних про діяльність „Союзу Українських Купців і Промисловців" у Львові, що в 1920-1939 роках був дуже активною і успішною крайовою централею нашого приватницько-господарського сектора в Галичині.

Згадана вище книга інж. Володимира Несторовича, якщо хтось інший не напише подібної праці (що неправдоподібне) залишиться справді єдиною історією українського приватного торговельно-промислового сектора на західньо-українських землях. Усім нам очевидна потреба і безсумнівна, майже історична, важливість якнайскорішої появи цього видання.

З приємністю ділимося радісною вісткою, що спонзором надрукування праці інж. В. Несторовича стало Об'єднання Українських Канадських Підприємців і Професіоналістів у Торонті під проводом голови його управи Едварда Топорницького. Це Об'єднання виплатило вже зі своєї каси більший даток на видавничий фонд праці інж. В. Несторовича, а крім того проводить між членами Об'єднання і іншими заінтересованими громадянами збірку датків на покриття коштів друку цього важливого видання.

Очевидно, що справа видання згаданої книги, це не тільки справа торонтського Об'єднання Українських Канадських Підприємців і Професіоналістів. Вона повинна зацікавити всіх українських купців і промисловців в Канаді і ЗСА, і то як кожного з них особисто, так і їхні професійні клюби й організації.

Своїми щедрими датками на видавничий фонд всі вони повинні причинитися до якнайскорішої появи цього важливого видання, не чекаючи на окремий заклик Об'єднання наших підприємців і професіоналістів у Торонті складати датки на друк цього видання.

Вкінці слід щиро подякувати інж. В. Несторовичеві за його кількарічний безінтересовний труд і успішне завершення написання його цінної праці, а Об'єднання Українських Канадських Підприємців і Професіоналістів треба привітати, як спонзора видання згаданої книги, і побажати йому довести щасливо розпочате діло до успішного завершення.

Іванна Савицька

З МОГО ВІКНА

На фасаді однієї наукової інституції видніє напис: „Будь інший, як другі".

Проблема „іншости" стара, як світ, та в наші часи вона набрала нового виразу і нових форм.

Сучасна молодь, не розуміючи як слід суті „іншости", шукає вияву здебільша тільки в зовнішніх, часто дешевих, проявах. Звідтіля походять екстравагантний одяг і взуття, нехіть до святкового вбрання з нагоди поважних оказій, або сідання на підлогу, коли довкола стоять порожні лавки, ота галаслива поведінка, коли щось комусь не подобається, непошанування авторитету старших і т. п.

Всі оті вияви бунтівничої іншости є надумані, штучно роблені, поверховні і така „іншість" є хворою модою часу, яка пропаде й не лишить по собі навіть доброї згадки.

Насправді „іншим" треба таки вродитися, треба ним бути з душі, і саме тим направду іншим молодим людям, яких тепер щораз менше, слід би присвятити більше нашої уваги, більше прихильности й зрозуміння для їхньої, відмінної дещо від других, поведінки.

Ті „інші" стоять осторонь від гомінкого товариства, однолітків. Їх не приманюють забави, танці, безділля, навіть спорт. Їхнім улюбленим зацікавленням є книжка, поезія, музика, фільм, малярство, театр, філософія, наукові досліди, філателія, музеї, подорожі, як також — політика й рисковні завдання.

На жаль, оті „інші" поважні й мовчазні молоді люди дуже часто зустрічаються з холодом, байдужістю і незрозумінням оточення, дарма, що саме оті „інші" кладуть на бліду і безбарвну палітру життя отой кольорит, оту фарбу, що робить світ і оточення цікавішим, повнішим, повновартіснішим.

Отож, напис на фасаді будинку — „Будь інший, як другі", — варто б змінити на — „Дозвольте другим бути іншими", — бо саме з тих „інших" молодих людей виростають цінні одиниці, що вносять в нашу громаду непроминальні вартості.

Все надумане, роблене, все штучне минеться і сліду по ньому не лишиться. „Іншість", що випливає з душі, з інтелекту, характеру і серця останеться непроминальним вкладом в духовість нашої спільноти.

То ж дозвольмо другим бути „іншими".

Віра Ворскло

ВЕЛИКЕ ДИВО

1

В українському громадському житті трапилась небуденна подія — на екрані з'явився кольоровий фільм під романтичною назвою „Марічка". Ось гасне світло і глядач переноситься на Гуцульщину. Перед очима розгортається чудова панорама гуцульських полонин. На полонині стоїть гуцул і трембітує. Гуцул з трембітою — це символ Гуцульщини.

На жаль, цей один з найперших кадрів фільму, на нашу думку, зфільмований досить невдало. Не вистачає показати лише саму постать гуцула з трембітою, фотокамера мусіла б приділити трохи часу виразові обличчя трембітаря. Обличчя — це дзеркало душі людини. Найбільше при допомові обличчя людина комунікується зі світом. Обличчя трембітаря не залишається в пам'яті глядача, а воно мусіло б бути якраз тим символом Гуцульщини. Душею Гуцульщини є не сама трембіта, а гуцул, який воскрешає цю трембіту до життя.

Трембітар у фільмі не повинен був бути відірваним символом, він мусів би відіграти якусь певну ролю в нім. Наприклад, у фільмі „Скрипаль на даху" сам скрипаль — це символ, яким починається фільм. Цей скрипаль грає і в останній дії і його грою закінчується фільм. Не слід починати ані оповідання, ані фільму чимсь, що у розвитку дії не відограє жадної ролі.

На екрані біжать і біжать полонини і раптом починають по них майоріти написи. Глядач так заабсорбований красвидами, що поки переключиться на написи, то вони вже промайнули. Ті написи перелітають занадто швидко, а красвиди полонять так увагу, що глядач не користає ні з одного, ні з другого. Чомусь також назва фільмової компанії з'являється не на початку фільму, а наприкінці всіх написів, хоч ліпше було б, щоб вона з'явилась на початку.

Глядач очікує, що може після цього почнеться щось цікаве, чекає, що трапиться якась надзвичайна подія, яка дасть поштовх для розвитку цікавої дії. Натомість, невідомо звідки, з'являється на дорозі віз. На возі сидить якась красуня і візник. Обоє мовчать і їдуть, їдуть.

Нарешті віз ні з того, ні з сього, мов по руху якоїсь магічної палички, зупиняється на містку, бо красуня хоче помилуватись хлопцем чабаном, який видряпується на берег. Тоді напрошується само собою питання: невже ця красуня впала з місяця і ніколи не бачила ані потоку, ані чабана?

Далі віз сам від себе рушає. Візник навіть не повернув голови і якось, як робот, рушив віжками. Як візник знав, коли треба зупинитися, а коли рушати? Ця картина надумана від початку до кінця і виглядає ненатурально. З цілого фільму ця сцена, де дівчина їде з візником, є найслабша, бо, здавалося б, якщо у фільмі з'являються дві постаті, то між ними мусить бути якийсь контакт, якась взаємодія. Тут візник їде як мумія, чи дерев'яна лялька і механічно поганяє коней, а дівчина їде сама собі і все милується природою і робить привабливі вирази обличчя.

Потім ми довідуємося, що ця красуня і є Марічка. Марічці доводиться тут виконувати найтяжчу ролю з цілого фільму, бо вона мусить красиво мовчати і грати досить довгу німу ролю. Нарешті цю ненаймудрішу ситуацію розв'язує галоп леґінів на конях. Вони оточують віз навколо і починають якийсь немов би то ритуальний танок. Така сцена була б на місці, якщо б Марічка грала королеву якогось індійського племени і її так зустрічали її піддані. Натомість в житті найбільше, що могло б притрапитись, це те, що декілька вершників могли б припадково їхати по дорозі і зустріти Марічку. Вони, правдоподібно, не зупинилися б, а просто привітались і поїхали б далі.

З'являється леґінь на коні з величезною китицею штучних квітів. Він на коні дарує її Марічці. Марічка нюхає ці штучні квіти. Потім Яр розціловує Марічку на очах своїх побратимів. Де тут є логіка? Чи міг би якийсь лицар осмішуватися перед своїми товаришами, везучи на коні квіти дівчині? Квіти приносять, але коли вони є потрібні. Лицареві на коні не личить обbabлюватись і бавитись квітами. Квіти — це приватна справа, а лицарськість — це справа народу.

Цей кадр фільму, на нашу думку, не тільки не виявляє лицарської вдачі гуцулів і їхніх шляхетних традицій, а показує якесь дикунство. Ця сцена справляє не надто добре враження.

Далі Марічку вітає все село. Цікаво, що Марічка, яка відбула подорож, виглядає так, ніби вона лиш вийшла із сальону краси, сіла на віз і зфільмувалась. Було б природніше показати якісь сліди втоми після подорожі.

Всі актори грали свої ролі надзвичайно добре, це бо була не легка справа — відіграти ролі по сценарію, що ніяк не надавався до фільмування. Сценарій мусить мати зав'язку дії, якусь поважну причину-конфлікт. З цього конфлікту мусить сама випливати динамічна дія, яка веде до кульмінаційного пункту і розв'язки. Сценарій, фактично, не має ні зав'язки, ні розвитку дії, ні розв'язки. Це окремі епізоди, які пов'язані в одну цілість тими самими дієвими особами.

Марічка не грає головної ролі у фільмі, головна роля припала Ярові і її прекрасно відограв Юрій Смець. Ця роля — найтяжча роля з цілого фільму, бож Яр веде увесь фільм від початку до кінця. В дійсності Яр—це невдало продумана роля. Бо з одного боку він багатій і провідник усієї громади, а з другого — він поводиться так, що дивуєшся, чи є в нього розум. У фільмі Яр веде себе так недоречно, що до нього глядач не може мати симпатії, а головною дієвою особою мусів би бути якийсь позитивний персонаж, який бореться з перешкодами і зі своїми ворогами. Яр — це непослідовний роздвоєний тип і, як сказано, з одного боку він провідник громади, з другого — це не надто культурна і не надто свідома людина, яка, на жаль, на провідника не надається.

(Продовження буде)

Розкрито „серйозні недоліки" у сільському господарстві УССР

Київ. — Газета „Сільські вісті" з 16 квітня опублікувала повідомлення Комітету народного контролю УССР. Повідомлення цікаве тим, що воно кидає чимало світла на причини відставання сільського господарства в Україні та в інших частинах СССР. Комітет повідомляє, що у висліді перевірки у Хмельницькій, Тернопільській, Чернігівській, Кримській та Одеській областях „встановлено серйозні недоліки в організації зберігання і використання мінеральних добрив. У багатьох колгоспах і радгоспах цих областей добрива розміщується в непристосованих і невідремонтованих складських приміщеннях, на відкритих і непідготовлених майданчиках. Від тривалої дії атмосферичних опадів добрива злежуються, розчиняються, знижується їх якість".

У радгоспах Симферопольської области, наприклад, які є у віданні Міністерства радгоспів УССР, „в період перевірки під відкритим небом було близько 12 тисяч тонн добрив". Тільки в одному колгоспі „Опорний" „зробилося непридатним и близько 100 тонн добрив". Знову ж у колгоспі „Україна" Бучацького району Тернопільської области „понад 750 тонн туків безладно звалені з невідремонтованих складах і на полі. Добрива розсипані, перемішані, велика кількість їх замокла, близько 30 тонн туків виявилося непридатними для використання".

Найбільша проблема в тому, що колгоспи і радгоспи не мають приміщень на добрива, що їх згідно з директивами з Москви шлють із заводів на села. Виконуючи плян достави добрив, ніхто не цікавиться, що з ними має статися. У висліді, — стверджує Комітет контролю — „значна частина добрив розвантажується з вагонів на відкриті майданчики, які часто не мають твердого покриття". У Чернігівській області немає ще навіть плянів дальшої розбудови складів. Область виконала плян будівництва складів, схвалений на 1971 - 1974 роки, „менш як наполовину".

Щоб якось цьому зарадити, розпочато стосувати нові репресивні заходи. Керівники підприємств, голови радгоспів і колгоспів нестимуть особисту фінансову відповідальність за шкоди, заподіяні у результаті втрат мінеральних добрив. Іншими словами, московські плянувальники хочуть покрити шкоди потрученнями з заробітних платень службовців на місцях, невдаючися в те, чи справді даний керівник може зі своїх завдань вив'язатися.

Авдиторне навчання в УВУ в літніх місяцях

Ректор УВУ, проф. В. Янів, відвідав 17 квітня перед закінчення своєї 45-денної поїздки по ЗСА ще раз нашу Редакцію і м. ін. поінформував докладно про плян навчання впродовж липня та серпня б. р. В цих місяцях передбачені наступні зайняття:

а) Літні семестри на обидвох факультетах, а саме:

1. Філософічному та
2. Правничо - суспільно-економічному.

Виклади триватимуть на обидвох семестрах від 1-го липня до 30-го серпня. Вони призначені для студентів вищих семестрів, які бажають в УВУ здобути титул магістра чи доктора. До їх успішного закінчення треба прослухати найменше 140 викладових годин і скласти з них колоквіяльні іспити.

б) Курси:

3. Високошкільний Літній Курс Українознавства для студентів інших (чужих) університетів чи вищих гімназійних кляс, які бажають поширити своє знання української історії, мови, літературознавства, культури й мистецтвознавства, духовости тощо. Курс розрахований на три тижні (60-75 викладових годин), і він триватиме від 21-го липня до 8-го серпня.

4. Англомовні Курси Сходознавства для молоді українського походження, яка не володіє чи слабо володіє українською мовою, і для англомовних студентів не-українців, які цікавляться проблематикою европейського Сходу. Курс улаштований — за ініціятивою Українсько-Американської Асоціяції Університетських Професорів — спільно із Центральним Мічиґенським Університетом. Він складається із двох тритижневих частин, які себе взаємно доповнюють. При успішнім завершенні обидвох курсів признається 9 кредитів, — хто зможе прийняти участь тільки в одному курсі, може здобути найвище 6 кредитів. Повний курс триватиме від 6-го липня до 15-го серпня, із перервою між обидвома частинами в часі між 25-им та 28-им липня.

5. Курси української мови для молоді українського походження чи бажаючих чужинців, які будуть ведені модерною авдіо-візуальною методою — за ініціятивою Українського Студентського Клюбу, Канадського Об'єднання Українських Учителів та Крайового Центру Українських Шкільних Рад. Курс триватиме від 3-го до 31-го липня.

При нагоді пригадуємо, що Український Вільний Університет є визнаний Баварським Міністерством Освіти та Віровизнань (з 1950 р.) із правами надавати університетські диплóми та переводити габілітації. Він від трьох років включений у світовий англомовний довідник про університети "World of Learning" із точним означенням його прав. На цій підставі студентам не тяжко добитися визнання кредитів УВУ в їхніх університетах.

За інформаціями про студії можна звертатися на адресу: Ukrainian Free University, 8 Munchen 80, Pienzenauerstr 15, West Germany.

Ділимося сумною вісткою з бувшими Учнями українських гімназій в Мюнхені — Карльсфельд і Верхтесгаден, що дня 9-го квітня 1975 року помер

сл. п.

Д-Р ВАСИЛЬ СТЕЦЮК

наш Незабутній Професор та Приятель.

•

Достойній Дружині, Синові та Родині, складаємо вислови глибокого співчуття.

Учні

Український Літературно-Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2 ав.

З Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, 25-го квітня ц. р. о год. 7.30 вечора тут відбудеться вояцький вечір п. з. „Український вояк в бою під Бродами", що його організує з нагоди видання книжки „Бій під Бродами" Управа Станиці І УД УНА. На вечорі доповіді виголосять: д-р Р. Дражньовський і В. Будний. В мистецькій частині виступлять з читанням поезій про битву під Бродами актори: О. Кіриченко, Ю. Денисенко і М. Слупчинська; мистецький керівник О. Ґоґо-Слупчинський. Після мистецької програми — товариська зустріч при чаю і солодкім.

УКРАЇНСЬКА ВИЩА ШКОЛА Непорочного Зачаття в Гемтремку, Мічіґен та КЛЮБ БАТЬКІВ УВШ

в глибокому смутку повідомляють, що дня 10-го квітня 1975 року відійшов у Вічність на 71-му році життя

ПРОФ. БОГДАН САРАМАҐА

професор музики та співу УВШ та Початкової Школи Непорочного Зачаття, композитор і довголітній диригент хорів УВШ та Початкової Школи.

Хай чужа земля буде Йому пером.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 20-го квітня 1975 р. в Сентеріч, Л. Ай., відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п. д-р мед.

СТЕФАН СТЕК

урод. в Черчу, Рогатинщина, 28 серпня 1901 року.

ПАНАХИДА — в середу, 23-го квітня ц. р. о год. 7:30 веч., в похоронному заведенні Regan Funeral Home.

ПОХОРОН — 24-го квітня 1975 р. о год. 9-ій ранку в церкві Assumption of the Blessed Virgin Mary, Centereach, L.I., а відтак на цвинтар Пайнтон Меморіял Парк, Пайнтон, Л. А., Н. Й.

В глибокому смутку:
дружина — ЕРІКА
син — ДАНИЛО з дружиною і дітьми
та близька і дальша Родина в Україні і заграниццю

Замість квітів на могилу Дорогого Професора і Незабутнього Приятеля

проф. д-ра Василя Стецюка

на будову церкви св. Юра в Ню Йорку 50.00 долярів зложили —

М. і Ю. СТЕЦЬ
Х. і Б. ЛАШЕВСЬКІ

•

Опечаленим Дружині, Сестрі і Синові з Ріднею складаємо наші щирі співчуття.

ПОДЯКА РОДИНИ Д-РА МЕД. ІВАНА Е. СМУКА

15-го березня ц. р. упокоївся після тяжкої недуги, прийнявши Найсвятіші Тайни, у Стейті Індіяна.

Д-Р МЕД. ІВАН Е. СМУК

на 87-му році свого трудолюбивого життя.

Похорони Покійного відбулися дня 18-го березня ц. р. з похоронного дому Василя і Богдана Музиків в Чікаґо до Катедри св. о. Николая, а відтак на католицький цвинтар св. о. Николая.

Опечалена Родина — зокрема дружина Софія, дочка Ґрейс Чорномаз з мужем Адамом і дітьми, дочка Вірджінія Юлик з мужем адв. Володимиром і дітьми, восьмеро внуків і семеро правнуків Покійного та дальша Його Родина — складають цією дорогою всім, що своєю приявністю, поміччю під час похоронів, пожертвами на Служби Божі причинилися до зменшення болю після втрати Дорогого Покійника — щиро-сердечну подяку.

Зокрема щира подяка належиться отцеві Прелатові Петрові Леськову — пароховi катедри св. о. Николая за Панахиду і похоронні відправи в Катедрі і на цвинтарі та катедральному півцеві п. Іванкові за похоронні співи. Членам Посту Американського Леґіону ім. Іващука і Цетвінського за віддання військових почестей та за несення домовини Покійного, як своєму довголітньому членові-комбатантові. Членам Відділу УНСоюзу Братства св. Стефана, якого був членом, за почесну асисту при похоронах.

Всім Організаціям, Приятелям, Знайомим за вінки, квіти біля домовини, вислови щирого співчуття Родині.

Вкінці щире „Спасибіг" належиться мец. Романові Смукові, інж. Степанові Куропасеві, мец. Володимирові Ничаєві, дир. Іванові Іванчукові і п-і Щула, що біля домовини, а відтак під час поминального обіду, підкреслили прикмети Покійного, як Громадянина-Піонера, Діяча Чікаґівської Громади, щедрого Жертводавця на народні і церковні цілі, часто безкорисну поміч у лікуванні незаможних та вкінці вийняткові заслуги під час великої еміґрації після 2-ої світової війни з Европи, коли то Покійний діючи з рамени Ліґи Американців Українського Походження в Чікаґо ішов із всесторонньою поміччю і опікою для мас новоприбувших.

За це все, зокрема за всі вияви щиросердечности з боку членів Української Чікаґівської Громади і Тим, що прибули, навіть з подальших околиць Іллиной та Індіяни, Родина пок. д-ра Івана Е. Смука — просить щераз прийняти велику подяку.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 22-го жовтня 1974 року в розквіті свого молодого життя, відійшла несподівано від мене моя Найдорожча ДРУЖИНА

бл. п.

СОНЯ ТАРАХІВСЬКА

Цією дорогою складаю найсердечнішу подяку о. Сютикові з церкви св. Юра та прот. о. Ткачукові з церкви Всіх Святих в Ню Йорку за відправу Парастасу, за відслуження Заупокійної Служби Божої, за духову опіку, і за відпровадження Покійної на місце Вічного Спочинку.

Дальше складаю найщирішу подяку моїм Приятелям, Друзям і Знайомим, що в хвилині мого тяжкого горя і смутку прийшли з духовою віддержкою для мене і тим самим вшанували пам'ять Покійної моєї Дорогої Дружини. Дякую всім за усні і листовні співчуття, за квіти на домовину, за пожертви на Служби Божі, за участь в похоронних відправах та відпровадження на Вічний Спочинок.

Дякую п-ні Олі Гірній, як за життя і до останньої хвилини була для Покійної рідною сестрою.

Зокрема хочу подякувати п-ні Ані і Джанові Скочилас за їхню опіку по похороні, як я перебував в шпиталі п'ять тижнів, які щоденно перебували при мені.

Хай Всевишній винагородить Божественною ласкою Всіх, що віддали останню пошану Покійній, а мені облегшили моє тяжке горе.

Дякую похоронному заведенню Провезано і Лавза за гарне переведення похорону.

Муж — Т. ТАРАХІВСЬКИЙ

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

НАРАДИ ОКРУЖНИХ УПРАВ УНС СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ

Джерзі Ситі. — В суботу, 26-го квітня, о год. 2-ій по полудні відбудуться тут в приміщенні Головної Канцелярії УНСоюзу в Українській Будівлі наради Управ чотирьох Окружних Комітетів Відділів УНСоюзу Стейту Ню Джерзі. Представники Округ Нюарку, Перт Амбою, Пассейку і Джерзі Ситі обговорюватимуть на цих нарадах пляни спільної праці чотирьох Округ в 1975-ому році.

ДИТЯЧА ЗАБАВА „ВІТАЙ ВЕСНО"

Віпані, Н. Дж. — 18-й Курінь старших пластунок „Шостокрилі" та 61-й Відділ Союзу Українок Америки ім. Л. Українки влаштовують в неділю, 27-го квітня ц. р. о год. 3-й по полудні в залі церкви св. Івана Хрестителя, дорога 10 і Джефферсон Ровд, велику дитячу забаву п. з. „Вітай весно". Програмою провадитимуть Т. і А Старухи. Вступи: діти 75 центів, дорослі 1 доляр.

ЗУСТРІЧ „СВІТЛИЧОК" В НЮ ЙОРКУ

Окружна Управа СУА в Ню Йорку і Виховна Референтура влаштовують зустріч „Світличок", яка відбудеться в неділю, 27 квітня, в 3-ій годині пополудні в домівці СУА при 108 2 евеню. В програмі цікаві казки у виконанні лялькового театру 83-го Відділу СУА під керівництвом Олі Гасцької. Запрошується батьків прибути із своїми найменшими.

МИСТЕЦЬКІ ВИСТАВКИ ОМУА

Ню Йорк. — Об'єднання Мистців Українців в Америці влаштовує мистецькі виставки Ірини Зелик і Яреми Козака. Обидві виставки будуть відкриті в неділю, 27-го квітня ц. р. о год. 1-й по полудні в Галерії ОМУА при 149 2-га евеню; перша буде приміщена у великій залі, а друга у малій залі галерії. Виставки триватимуть до 11-го травня включно і їх можна оглядати: в будні від 6-8 вечора, в суботи і неділі від 1-ї по полудні до 8-ї вечора.

З'ЇЗД КОЛИШНІХ СТУДЕНТІВ ВИСОКИХ ШКІЛ ВАРШАВИ

Кергонксон, Н.Й. — В днях 7 і 8-го червня ц.р. відбудеться на відпочинковій оселі Українського Народного Союзу „Союзівці" з'їзд колишніх студентів високих шкіл у Варшаві. Організатори просять зацікавлених замовляти приміщення безпосередньо в Адміністрації „Союзівки".

Світлій пам'яті Івана Собенка

Дня 4. лютого 1975 року 361 Відділ Українського Народного Союзу відмітив втрату одного з заслужених своїх членів, бувшого касира Івана Собенка.

Помер І. Собенко в шпиталі, куди перевезено його вдруге після довшої тяжкої недуги.

Так закінчив свій життєвий шлях політичний емігрант, вірний син звенигородської землі, яку приневолений був покинути ще в 1922 році.

Св. п. Іван Собенко

Свою службу Україні почав Покійний сімнадцятьлітнім юнаком із крісом в руках, у сірій військовій шинелі в боях за Львів і продовжував її емігрантом на громадській роботі доки служили йому сили.

Іван Собенко народився 14 липня 1901 року в селі Звенигороді, колись княжій столиці Ростиславичів.

Молоді літа Покійного це час пробудження національної свідомости в Галичині.

Листопадовий Зрив Галицької землі і змаг українського народу до вільного життя — визначив молодому Собенкові його життєвий шлях. Вже 6-го листопада 1918 р. з кількома ровесниками він добровольцем зголошується в українську армію.

У Львові відбуває військовий вишкіл і в боях за Львів починає військову службу.

Коли під напором переважаючих сил ворога Українська Галицька Армія відступає за Збруч, Покійний важко ранений перевезений до Коломиї, лікується у шпиталі, потім у селян, а згодом повертається додому.

Польща закріплює в Галичині свою владу і в 1922 році кличуть Покійного до військової служби.

Щоб не служити в ворожій армії, Покійний, користуючись чужим пашпортом на прізвище Шкварко, виїжджає через Варшаву до Аргентини, звідки по році прибуває до ЗСА, та поселюється в Ню Йорку, в якому живе і працює до переходу на пенсію.

В Америці Покійний зустрічає своїх земляків, одружується з звенигородською емігранткою Марією Кузьм'як і, приймаючи американське громадянство, повертається до прізвища свойого роду — Собенко.

Тоді він стає членом Українського Народного Союзу й у цій найстаршій українській установі на чужині, він починає свою громадську працю. Та Покійний не обмежується до праці в Союзі, він є всюди, де кличе його почуття громадського обов'язку. Одночасно на різних курсах Покійний доповнює свою освіту, а передовсім добре вивчає рідну мову.

Коли Друга світова війна спричинила нову еміграцію у Покійного праці на повні руки. Він, використовуючи регіональний сентимент своїх ближчих земляків, організує з ними Бібрецький Комітет для допомоги людям з бібрецького повіту, але з допомоги того комітету користали теж потребуючі видатні українські люди.

Він не чекав, щоб до нього зверталися за допомогою. Далеко по таборах у Німеччині й Австрії шукав земляків і посилав туди пакунки й афідавіти. Таким чином і автор цієї згадки познайомився з Собенком, перебуваючи в таборі для переміщених осіб.

Він так наче той каменяр із поеми Франка вірив, що його труди принесуть колись користь його далекій Батьківщині. Не від речі буде тут згадати, що Покійний взяв на свою долю опікуватися видатним письменником Іваном Шкварком (теж звенигородцем), який хворий жив у Австрії.

Шкварко помер в Австрії, а в Покійного залишилося багато листів письменника цікавих для вивчення Шкваркової літературної спадщини.

Дві дочки Собенка — Анна й Емілія вийшли заміж за українців. Покійний дочекався внуків, яких любив безмежно і які любили свого доброго дідуся. Всі його діти й внуки належать до великої Союзової родини й до української церкви.

Дня 8-го лютого рідні й численні друзі відпровадили Покійного на вічний спочинок. Відійшов Собенко з цього світа скромно, без працальних промов, якими звичайно відпроваджують заслужених людей. Такий тихий і скромний похорон, як тихе і скромне, а таке багате на добрі діла було життя Покійного.

З волі Божої ангел вічности перетяв нитку його дочасного життя. Але він щасливий, бо перед престіл Всевишнього поніс серце доброї людини.

Вол. Грицин

Доповідь мґра Миколи Залозецького

В серії доповідей, присвячених 22 січня, УВАН в Канаді влаштувала в дні 2 березня сесію з доповіддю мґр-а Миколи Залозецького на тему „Вплив української державности на суспільне життя українців в Канаді".

Доповідач використав до цієї доповіді не тільки багатий історичний матеріял, але як піонер громадського життя в Канаді, теж і власний досвід. Він ствердив, що українська канадська спільнота завжди живо реаґувала на державницькі події в Україні та акції пов'язані з боротьбою і працею народу на рідних землях. Ця зацікавленість була не тільки під час І. чи ІІ. Світових воєн, але також між війнами в час боротьби Карпатської України, пацифікації, голоду в Україні тощо. Саме того рода події завжди тісно об'єднували українську спільноту в Канаді та часто доводили до спільнотного виступу. Наслідком цих подій в Україні були створені в Канаді Український Канадський Горожанський Комітет, Український Червоний Хрест, Український Центральний Комітет та інші.

Допомога краєві, та вплив українського материка на українську спільноту в канаді, завжди був тісний та взаємний. Це зумовлювало та зумовлює постійний, не тільки культурний, але також до певної міри політичний кругообіг національного єднання.

Дискутанти, які забирали слово, як о. д-р О. Баран, інж. А. Качор, ред. А. Курдидик, проп. І. Р. Ковалевич та інші, підкреслили правильність думок доповідача та внесли до цієї широкої тематики деякі нові думки та доповнення.

Сесію провадив д-р М. Марунчак, який при відкритті сесії згадав про відхід з рядів УВАН сл.п. Катерини Антонович, почесного члена цієї установи, а приявні вшанували її пам'ять повстанням з місць та однохвилинною мовчанкою.

Н. Н.

Громада в Нюарку вшанувала українських жінок-героїнь

Нюарк/Ірвінгтон. — Заходами відділу Об'єднання Жінок Чотирьох Свобід України (ОЖ ОЧСУ) тут в залі Українського Народного Дому вшановано в неділю 20 квітня академією українських жінок-героїнь, які віддали своє життя в обороні прав свого народу. Свято відкрила Іванна Кононів, яка відтак проводила програмою. В програмі були мистецькі точки, доповідь Люби Чайковської та монтаж з творів О. Олеся і М. Щербака, зладжений Юрієм Кононівим. Двічі виступав жіночий квартет „Калина" під управою Бориса Базаля. У квартеті виступили Надія Кизма, Божена Ольшанівська, Слава Чіх та Люба Лобор. З оригінальним сольоспівом в супроводі гри на бандурі виступила Тамара Лихолай. Велике враження зробив виступ артистки Валі Калин, яка рецитувала Я. Курдидика „Вас було п'ятсот", поему, присвячену українкам-героїням, які загинули під совєтськими танками у концтаборі Кінґірі.

Вдалим був виступ юначок Осередку СУМА в Ірвінґтоні, які збірно рецитували монтаж з творів О. Олеся та М. Щербака. В ансамблю виступили сумівки Люба Генсьор, Таня Басняк, Оля Кормило, Оксана Генсьор, Марійка Юрах, Дарка Васьків, Оля Кучерява, Орися Кучерява, Христя Радзінська та Дана Химера. Академію закінчено виступом мішаного хору укр. православної церкви св. Тройці під керівництвом інж. Д. Олійника. Центральною точкою академії була доповідь Люби Чайковської, яка дала докладний перегляд місця і ролі української жінки в історії України від найдавніших часів, зупиняючися на найновішій добі революційної боротьби між двома війнами та в роки Другої світової війни, а тепер в умовах совєтсько-російського поневолення.

ВІДДІЛ УККА В НЮАРКУ ВІДБУДЕ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Нюарк, Н. Дж. — Управа Відділу Українського Конґресового Комітету Америки в Нюарку - Ірвінґтоні інформує, що загальні збори Відділу відбудуться в неділю, 27-го квітня ц. р. о год. 5-й по полудні в залі Українського Народного Дому при 140 Проспект евеню в Ірвінґтоні. У зборах візьмуть участь складові організації, члени УККА і платники Народного Фонду.

Відзначили Тараса Шевченка у Фініксі

Українці Фініксу в Арізоні відзначили роковини Тараса Шевченка 16 березня 1975 р.

Особлива подяка молодим і школярам, які возвеличували Великого Кобзаря України так незвичайно, гідно й взірцево, що тим були дуже зворушені й задоволені усі присутні.

Вщерть переповнена заля СУМА ледве вмістила усіх (хористів, музик і кільканадцять школярів) — виконавців програми.

Після американського гимну, що його відіграла на фортепіяні М. Королишин та „Заповіту" Шевченка, академію відкрив Яр. Росола, голова місцевого Осередку СУМА ім. Т. Шевченка, змістовним словом, пригадуючи велетенські заслуги національного Генія і Пророка України.

Маруся Росола 11-річна юначка, прикувала увагу усіх слухачів своєю цікавою доповіддю про дитинство і юнацтво сироти-кріпака, Тараса Шевченка.

У своїй ґрунтовній, цікавій і змістовній доповіді про Т. Шевченка проф. Танасевич відзначив його безмежний патріотизм і неперевершені заслуги перед українським народом, який з вдячности, з роду в рід, щороку вшановує свого духового Провідника так, як жодний нарід не шанував свого поета. А цитуючи поезії Шевченка, доповідач відзначив їх величезний вплив на свідомість і виховання багатьох поколінь нашого народу. А тому „Кобзар" має бути в кожній нашій родині, як національне Євангеліє українців, щоб кожному пригадувались слова Шевченка: „І на сторожі коло них поставлю слово".

Надзвичайну силу і красу рідного слова, показала учениця-декляматорка А. Чопко, яка чудово деклямувала вірш Лесі Українки — „На роковини Шевченка".

Настрій присутніх ще більше зріс, коли на сцені з'явився цілий „квітник" в українських строях кільканадцяти учнів місцевої школи українознавства.

І якже ж зворушливо ті малята-першоклясники деклямували вірш Шевченка — „Учітеся, брати мої, думайте, читайте, і чужому научайтесь, свого не цурайтесь" та інші.

А після них виступив 7-річний „козак" декляматор, Михась Шмигельський, який завзято старався перевершити всіх своєю чудовою, дзвінкою та упевненою мовою красномовного вірша „Присвята Тарасові Шевченкові", св. п. Докії Цапко. Вона у м. Фініксі до 1971 р. тішила українців своїм гарним голосом-співом, театральними виставами і віршами.

Публіка щиро привітала соліста-баса Юрка Ілінського, який відспівав: „Віє вітер, віє буйний" і „Тече вода в синє море", під акомпаніямент А. Стон.

Музичний гурток СУМА (М. Дидик, Т. Масний, Я. Сопон, Я. Загорчук, диригент З. Масний), виконав в'язанку українських народних пісень.

І знову близько 20 учнів школи українознавства, зі своїм директором М. Теслевичем, тішили присутніх своїми деклямаціями: „Чи ми ще зійдемося знову" (Н. Загорчук), „Думи мої, думи мої" (Марійка Теслевич), „По вулиці вітер віє". (О. Захарчук), „Ой, чого ти почорніло" (Н. Чопко), „Чому дівчина по воду не ходить" (Л. Королишин), „Висока могила" (М. Дидик), „Не вмре поет" (П. Віятик) та інші.

Укоронував цю дуже успішну академію об'єднаний хор СУМА і православної церкви, під проводом її пароха, о. А. Ілыінського, із акомпаніяментом З. Масного, хвилюючим виконанням „Реве та стогне", „Думи мої", та „Сонце заходить". На тлі хору проф. Танасевич по-мистецькому деклямував чудові уривки поезій Т. Шевченка.

Піднесеним співом хору і всіх присутніх національного гимну, академію було закінчено.

Голова Осередку СУМА, Я. Росола, щиро подякував усім присутнім, а особливо, усім організаторам і виконавцям програми, сумівцям і учням школи українознавства, та зокрема відзначив „наймолодшого" 80-річного організатора й диригента об'єднаного хору, о. А. Ілыінського, якого присутні вшанували бурхливими оплесками.

М. Ш.

Фільм „Марічка" на екранах

Торонто. — Українська фільмова корпорація „Оріяна" з приємністю повідомляє нашу спільноту, що перше висвітлення довгоочікуваного українського кольорового фільму „Марічка" відбулося вже в Торонто в п'ятницю 7-го березня, в кінотеатрі „Врайтон", на протязі трьох тижнів. Рівнобіжно, цей знаменитий фільм вже висвітлюється на екранах кінотеатрів інших міст Канади і ЗСА. В Західню Канаду „Марічка" завітає осінню, в Англію при кінці місяця травня, в Австралію в кінці червня, у Францію, Бельгію та Німеччину підчас літа а в Південну Америку на весну 1976-го року.

Кіностудія Володимира Васіка доклала усіх зусиль, щоб фільм виконати на найвищому професійному і технічному рівні. Для накручень фільму було витрачено понад 300.000.00 долярів. Треба замітити, що одну третю витрат покрила канадська урядова аґенція для розвитку канадської фільмової індустрії.

Кіностудія доклала багато праці щоб відтворити автентичність Гуцульщини. Збудовано ціле гуцульське село близько кіностудії, де фільмовано більшість сцен. Частина фільмування була перенесена в Кетскильські гори, до Гантеру в ЗСА, де гористі краєвиди дуже подібні до Карпатських гір. В цих горах відтворено всю епохальну романтику Українських Січових Стрільців, відділ яких вїжджає в гуцульське село для перегрупування перед поверненням на фронт. Село було стероризоване ворожими військами і тому зустрічає цей відділ з недовір'ям. Виринають непорозуміння, тому, що молода і вродлива дівчина Марічка заступається за команданта відділу—Юру Тимчака. Хоч фільм має драматичний характер, він є рівнобіжно насичений багатим побутом Гуцульщини. Екран раз у раз заливається яскравими кольорами гуцульського мистецтва, строїв, народних танків та веселою чи тужливою піснею. Музичний керівник, Зенон Лавришин зкомпонував оригінальну музику і пізніше диригував Торонтонською Симфонічною Оркестрою, яка виконала його композиції під час рекордування звукозапису.

Продукція фільму охопила понад 300 мистців, техніків, акторів, конструкторів, адміністраторів, письменників, дорадників і статистів які працювали дні, тижні і місяці щоб зреалізувати цей український фільм вартий уваги всіх українців.

Прем'єра фільму „Марічка" в ЗСА покищо заповіджена в таких місцевостях:

Чікаґо — (один тиждень) — від: п'ятниці, 11-го до четверга, 17-мо квітня. Сеанси: Будні дні: 7.00 і 9.00 год. веч. Субота і неділя: 2.00, 4.00, 6.00, 8.00 і 10.00 год. Commodore Theatre, 3105 W. Irving Pk. Rd, (near Kedzie).

Рочестер, Н. Й. — 2 сеанси; неділя, 18 травня, сеанси — 2-га і 4-та год. по пол. Riviera Theatre, 1451 Lake Avenue.

Балтимор — один сеанс; субота, 19-го квітня, о год. 3.30 по полудні, Johns Hopkin University — Shriver Hall.

Детройт — два дні; субота, 26 і неділя, 27-го квітня. Сеанси: субота: 6.00 і .800 год. веч.; неділя: 3.00 і 5.00 год. по пол.; Fitzgeral Auditorium, Ryan and 9 Mile.

Клівеленд — два дні; субота: 26-го і неділя 27-го квітня. Сеанси 6:00 і 4:00-та година по полудні; Capitol Thestre, 65th and Detroie Sereees.

ТАРЗАН, Ч. 7291. Та рзан вбиває Сабору

„На вид „безпорадної" жертви Сабора радісно заревла..."

„Як могла ця тварина-знати, що „галузка", яку я держав у руках, була справді вбивчою зброєю?"